

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Výuka anglického jazyka u dětí se specifickými poruchami učení na 1. stupni základních škol
Autor: Andrea Beranová
Vedoucí práce: PaedDr. Anna Kucharská

Autorka předložené práce je studentka učitelství 1. stupně a pro svou diplomovou práci si vybrala téma specifických poruch učení. Zaměřuje se přitom na svou specializaci – výuku angličtiny u dětí s SPU, což je v současnosti jedno z ožehavých témat. Její práce patří mezi ty, které neřeší teoretické aspekty výuky cizích jazyků. Přínos práce spatřuji zejména pro ni samotnou – autorka velmi pečlivě zmapovala všechny důležité oblasti, které do výuky cizích jazyků vstupují a se kterými musí počítat a pracovat ve své učitelské praxi.

Práce je dělena na část teoretickou a praktickou. Následuje použitá literatura (oceňuji, že obsahuje i odkazy na elektronické tituly) a přílohová část, kde jsou ukázky použitých metod.

Teoretická část (36 stran) se zabývá jednak oblastmi, jako jsou definice a popis jednotlivých poruch, typologie, etiologie aj. Možná za „nadbytečnou“ lze označit kapitolu s neuropsychologickým pozadím SPU (bez bibliografického odkazu u kapitoly 2.1 Spolupráce hemisfér). Podstatnými kapitolami pro téma diplomové práce jsou ty, které se zabývají psychologickými aspekty výuky cizího jazyka, diferenciací výuky, problematikou výuky cizích jazyků u dětí s SPU a spoluprací rodiny a školy. Za polemizující považuji doporučení k výběru cizího jazyka na základě dominance mozkových hemisfér (s. 29), navíc bez literárního odkazu.

Praktická část je postavena na dotazníkovém šetření (dětí, rodiče) a rozhovoru (učitelé), kterými se autorka snaží postihnout vytčené hypotézy z oblastí, které podle ní do výuky cizích jazyků vstupují: jednak je to samotné dítě, dále jeho učitel a rodiče. Oceňuji, že si autorka uvědomuje šíři možných vlivů a že se nesoustřeďuje jen například na samotné dítě s SPU. Učitel i rodič může totiž sehrát velmi významnou úlohu v efektivitě výuky cizího jazyka.

Po stránce metodologické autorka pracuje s experimentální skupinou žáků s SPU čtvrtých tříd dvou pražských škol (v počtu 20) a kontrolní skupinou. Zatímco jsou dobře specifikovány použité metody a popsány školy, ve kterých šetření probíhalo, mohl být přesněji specifikován vzorek dětí s SPU. Zcela chybí informace o kontrolní skupině i rodičovské skupině.

Při sledování rodičovské skupiny se autorka zaměřuje na to, zda rodiče vítají výuku cizího jazyka, zda měli možnost zvolit pro své dítě cizí jazyk (třetinový počet, u kterých byl cizí jazyk „nadiktován“ považují za „alarmující“, neboť konkrétní volba může mít motivační účinek), které faktory ovlivňují volbu. Zajímá se i o to, jak jsou rodiče spokojeni s výukou cizího jazyka (výsledky dětí, přístupy učitelů) a jak nahlízejí na vztah dětí k výuce cizího jazyka. Nálezy v této skupině považuji za nejvíce přínosné pro autorku – zmapovala si některé faktory, které jí budou v praxi umožnit lépe spolupracovat s rodiči. Interpretace však mohly být více důkladné, což lze demonstrovat např. již v prvním sledovaném okruhu, kdy 10 % rodičů uvedlo, že nejsou spokojeni s tím, že se dítě učí cizímu jazyku. Prosím autorku, aby se při obhajobě zamyslela, které okolnosti tuto nespokojenost mohou způsobovat.

Výsledky ve skupině sledovaných dětí s SPU přinesly zajímavé nálezy. Velká část dětí s SPU vítá výuku cizího jazyka a příliš se neliší od kontrolní skupiny. Zjištění, které oblasti výuky cizího jazyka děti s SPU považují za nejvíce problémové pomůže autorce v budoucnu se na ně cíleně zaměřit při výuce. Naopak oblasti, které žáci s SPU vnímají pozitivně mohou autorce práce pomoci při motivaci žáků s SPU k výuce cizího jazyka. Prosím, aby je autorka práce při obhajobě specifikovala. Významným faktorem, který se podílí při efektivitě výuky cizího jazyka se sebehodnocení a domácí příprava.

Učitelé si uvědomují „kritická místa“ výuky cizího jazyka, což je pozitivní, neboť tak může dojít k diferenciaci podle specifických potřeb žáka s SPU.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě, odpovídá nárokům kladeným na studenty učitelství 1. stupně. Autorka pracovala samostatně a se zaujetím. Práce měla velký přínos pro ni samotnou. Bohužel kvalitu práce snižuje málo specifikovaný vzorek, horší nakládání s literaturou a formální chyby (pravopisné chyby). Po obsahové stránce jsou výsledky zajímavé, mohly být ale více interpretovány.

Hodnocení práce: velmi dobře

V Praze dne 10.5.2006

